

Условията на тая гаранция ще | Les conditions de cette garantie
бждатъ опредѣлени допълнително. | seront fixées ultérieurement.

на Одринъ. Поменатата часть отъ желѣзнопътната линия следователно би могла да бжде поставена подъ една международна контрола, упражнявана отъ една Комисия или отъ другъ подобенъ органъ.

Опита на Лордъ Кързонъ да даде друга смисълъ на декларациитъ направени на Турция отъ генералъ Монбели и Харингтонъ останаха безрезультатни. Турция енергично застъпваше правата си върху Кара-Агачъ.¹⁾ Между това повдигнатитъ въпроси, счетени за достатъчно обяснени въ пленума, останаха да се доуредятъ въ съответнитъ комисии и подкомисии.

Въ заседанието отъ 21. XI. българската делегация направи последенъ опитъ за да издействува единъ реаленъ излазъ въ смисъла на казаното вече отъ нея по-рано, но напраздно. Силно аргументирано това изложение намираще, че ако пристанището на Деде-Агачъ и желѣзнопътната линия, която го свързва съ България не бждатъ поставени най-малкото подъ единъ автономенъ режимъ, заедно съ ивицата земя презъ която преминава желѣзнопътната линия, икономически тѣсно свързани чрезъ специални стипуляции съ България — се явява за България нереализуемо. За жалостъ обаче, българскитъ претенции не намѣриха нуждния отзвукъ. Нѣщо повече. Лордъ Кързонъ недвусмислено заяви, че България трѣбва да се задоволи съ това което ѝ се предлага и не иска невъзможното. Българската делегация ако е допусната да се изкаже това се дължи нему²⁾. . .

По първитъ две точки следъ мъчителни преговори съгласието се постигна. Английското влияние надделя. Оставаше последния въпросъ — финансовитъ и икономическитъ задължения, въ които Франция бѣше най-заинтересуваната. Съ рискъ да се прекъснатъ преговоритъ и започнатъ отново действия Турция рѣзко отказа да признае клаузитъ за Мосулъ, въпросъ който искаше направо впоследствие да уреди съ Англия, а за по-раншнитъ дългове на старата Турция и дума не даваше да става. Нова Турция считаше, че поетитъ ангажементи отъ предшнитъ правителства не могатъ да тежатъ и върху тѣхъ. На 4. II. 1923 г. преговоритъ се прекъснаха.

Следъ нова дипломатическа подготовка и преговори на 23. IV. се събра втора конференция въ Лозана. Тоя пътъ Франция, заангажирана съ окупацията на Руръ, за да спечели на своя страна поддръжката на Англия се видѣ принудена да направи всички възможни отстъпки.

Преговоритъ се приключиха съ подписването на Лозанския миренъ договоръ отъ 1923 год.. Съ чл. 27 отъ сѣщиятъ цѣла зап. Тракия безъ парчето Караагачъ — Кулели Бургасъ се даде на Гърция. Изт. Тракия и частъта отъ вѣ р. Марица се върна на Турция при известни условия за демилитаризирание и пр..

Заключение. Отъ изложеното по-горе става ясно, че съ Лозанската конференция и последвалия миренъ договоръ се разреши радикално само въпроса за проливитъ, съ цената на Тракия, а излаза на България на Егейското море остана въ положението въ което се намираще въ началото на конференцията. Севърския договоръ, споредъ който Гърция трѣбваше да служи за бариера помежду България и Турция задоволи Гърция съ придаванетоъ ѝ територии, за които тя никога не бѣ мислила да получи. Съ Лозанския договоръ Турция успѣ да си възвърне: И. Тракия, Смирненската и Прикавказска области, Мосулския районъ въ северна Месопотамия. Тя изгуби само областитъ населени съ араби, но успѣ да запази за себе си добре двата брѣга на проливитъ. Освободи се почти отъ плащане на репарации, безъ особени икономически и финансови тяжести. Най-после освободи се и отъ капитулационния режимъ. Откритата конференция съ думитъ на г. Vargèze, че добродетелъта на дипломацията е да примирява различнитъ интереси, да разрешава разногласията, да пригответлява мира, а не войната — останаха само като едно пожелание. България откъсната отъ своя естественъ брѣгъ остава да чака реализирането на единственото ѝ право дадено ѝ отъ Нойския Миренъ Договоръ!..³⁾

¹⁾ Op. Cit. стр. 74 — 75.

²⁾ Op. Cit. Lord Curzon se plaint à ajouter que la Délégation bulgare lui doit de pouvoir exposer ses revendications, car c'est lui même qui a demandé, en septembre dernier, à Paris, qu'elle fut convoquée. Стр. 60. (Великитъ Сили обединени следъ 1815 г. въ т. н. „пентархия“, фактически бѣха заграбили направлението на Международния животъ въ свои рѣце. Три години по-късно обаче тѣ трѣбваше да признаятъ че останалитъ държави макаръ и малки сѣ свободни и независими, равни съ тѣхъ по права. Съ особенея Протоколъ и Декларация на Ахенския Конгресъ (1818 г.) се задължиха да не обсъждатъ и решаватъ въпроси свързани съ интереситъ на останалитъ държави безъ тѣхното участие. Тогава Междунар. Право бѣ въ началото на развитието си, а О. на Н. бѣ мечта.)

³⁾ За Тракия гл. бележитъ на стр. 70 и библиографията на стр. 75 и тая Т. I. стр. 96.